

Intervencia

Dôležité informácie k riešeniu kyberšikanovania

Škola má povinnosť sa zaoberať kyberšikanovaním v prípadoch, keď:

obeťou/agresorom je žiak školy

motív súvisí so životom v škole

udalosť ovplyvňuje žiaka, učiteľa alebo skupinu žiakov

Pri riešení kyberšikanovania v školskom prostredí sa odporúča rešpektovať usmernenia MŠVVaŠ SR.

Odborný postup riešenia situácie zabezpečuje intervenčný tím.

Intervencia vychádza z rovnakých princípov ako pri šikanovaní.

V intervenčnom tíme by mala byť osoba, ktorá rozumie princípom virtuálneho prostredia. Tiež je vhodné sietovanie s odborníkmi, ktorí vedia rýchlo a efektívne intervenovať v prípade kyberšikanovania.

Postup pri odhalení kyberšikanovania:

- ochrániť obeť vo virtuálnom priestore, napr. zrušenie profilu na sociálnej sieti, nahlásenie nevhodného obsahu, zablokovanie agresora, atď.,

- zamedziť agresorovi v pokračovaní kyberšikanovania alebo v tom, aby sa útoky dostávali ďalej k obeť,

- zaznamenať digitálne stopy – urobiť screenshot komunikácie, záznamy hlasových správ, videí a pod.,

- získať kontakty na osoby, ktoré dokážu poskytnúť ďalšie informácie o prípade,

- nastaviť odporúčania na realizáciu dlhodobej intervencie.

Celoškolská stratégia riešenia kyberšikanovania

Je vhodné nastaviť politiku školy, ktorá neakceptuje žiadne prejavy šikanovania a kyberšikanovania, zakomponovať stratégiu do školskej dokumentácie (napr. plán prevencie kyberšikanovania) a podľa potreby ju aktualizovať.

Viac informácií o kyberšikanovaní nájdete na webovom sídle VÚDPaP-u www.vudpap.sk

Kyberšikanovane

Forma šikanovania, keď jednotlivec alebo skupina využíva mechanizmy a nástroje virtuálneho priestoru na opakované nepriateľské konanie s cieľom ublížiť iným.

Tvorba a zverejňovanie online obsahov zosmiešňujúcich obeť

Zneužitie hesiel a identifikačných údajov na negatívne konanie v mene obeť

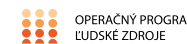

Posielanie výhrážnych správ (mail, chat, sms) obeť

Zverejnenie pornografických obrázkov obeť

Tento projekt je financovaný zo zdrojov Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci operačného programu Ľudské zdroje.

www.vudpap.sk
www.esf.gov.sk
www.minedu.sk

Špecifiká kyberšikanovania

- **Nemá časové a priestorové obmedzenie** – útoky sa neobmedzujú len na prostredie školy (obete nie je nikde v bezpečí, ani doma), môžu prichádzať kedykoľvek a kdekoľvek – stačí, ak má človek mobilný telefón alebo je pripojený na internet.
- **Rýchlo sa rozšíri k veľkému počtu osôb** – akékoľvek zverejnené obsahy sa môžu dostať k veľkému počtu ľudí, ich šírenie je nekontrolovateľné.
- **Agresor môže zostať v anonymite** – cíti sa bezpečnejšie a menej si uvedomuje, čo jeho správanie spôsobuje, keďže nevidí reakciu obeť. Anonymita agresora prispieva u obeť k výraznejšej neistote, strachu, podozrievavosti (nevie, voči komu sa má brániť, nevie, odkiaľ príde ďalší útok).
- **Obeťou sa môže stať ktokoľvek** – vzhľadom na anonymitu a použitie technologických prostriedkov je pre agresora jednoduchšie útočiť aj na niekoho, na koho by si v reálnom svete pre jeho autoritu alebo pozíciu netrúfol. Takto sa môže ľahko stať obeťou kyberšikanovania napr. učiteľ.
- **Používa psychické prostriedky ubližovania a manipulácie** – agresor a obeť nie sú v priamom kontakte, po kyberšikanovaní nezostávajú viditeľné stopy fyzického ublíženia (zranenia, modriny, poškodené oblečenie a pod.).

Prejavy obeť pri možnom kyberšikanovaní:

- zisťovanie možností blokovania sociálnych sietí a nevyžiadaných kontaktov, náhle prerušenie používania sociálnych sietí, mobilu alebo počítača,
- neodpovedanie na správy či telefonáty a neochota odpovedať na dopytovanie k nezdvihnutým telefonátom,
- smutné emočné ladenie po používaní mobilu,
- psychosomatické ťažkosti,
- sociálna izolácia,
- únik do fantázie,
- zanedbávanie školských povinností či zhoršenie školského výkonu,
- agresívne prejavy, sebadeštruktívne správanie.

Prevenencia

Prevenencia kyberšikanovania v širšej rovine zahŕňa:

- monitorovanie skupinovej dynamiky v neformálnych školských skupinách vytvorených na internete,
- spravovanie digitálnych zariadení školy (zákaz ukladania prihlasovacích údajov v PC, automatické odhlásenie po nastavenom čase),
- nastavovanie jasných pravidiel používania digitálnych zariadení v škole z hľadiska uchovávaní dát a ich zapracovanie do školského poriadku,
- vytváranie siete kontaktov s odborníkmi, ktorí vedú rýchlo a efektívne intervenovať v prípade kyberšikanovania (odborníci poznajúci princípy fungovania virtuálneho priestoru, nahlasovania problémov a pod.),
- zabezpečenie vzdelávania PZ a OZ v oblasti práce v online priestore vrátane práce s konkrétnymi platformami.

Rozvoj kritického myslenia u žiakov zvyšuje mieru ich odolnosti voči negatívnym vplyvom virtuálneho priestoru.

Prevenencia kyberšikanovania v užšej rovine zahŕňa:

- zachovanie ochrany súkromia a schopnosti vyhodnocovať informácie,
- osvojenie schopnosti analyzovať príčiny a predvídať následky,
- poznanie princípov fungovania sociálnych sietí a nahlasovania nevhodného obsahu,
- poznanie postupov pri konfrontácii s nevhodným obsahom,
- nácvik asertívnej komunikácie, napr. technika odmietania, prerušenia kontaktu, zablokovania užívateľa,
- poznanie pravidiel bezpečného internetu,
- osvojenie sociálnych zručností, napr. rozvíjanie tolerance a empatie, zvládanie vlastných emócií.

Príklady z praxe používané v rámci prevencie nemajú šokovať ani dávať návod na kyberšikanovanie.